

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5926/2020
03.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА. са седиштем у ..., чији је пуномоћник Предраг Стефановић адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Новица Здравковић адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1757/2020 од 18.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 03.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1757/2020 од 18.09.2020. године.

Образложење

Делимичном пресудом Вишег суда у Врању П 1586/18 од 09.03.2020. године, обавезан је тужени да исплати тужиоцу износ од 120.000 швајцарских франака са законском затезном каматом од 15.08.2018. године до исплате у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, док је тужбени захтев у делу за исплату камате у периоду од 22.05.2018. године до 15.08.2018. године одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1757/2020 од 18.09.2020. године одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена делимична пресуда Вишег суда у Врању П 1586/18 од 09.03.2020. године у усвајајућем делу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију из разлога предвиђених чланом 407. став 1. тачке 3. и 4. ЗПП, са предлогом да се о истој одлучује и на основу члана 404. став 1. тог закона, ради уједначавања судске праксе.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

О ревизији туженог није одлучивано на основу члана 404. ЗПП (посебна ревизија), јер је ревизија у овом спору дозвољена према вредности предмета спора побијаног дела, у смислу члана 403. став 3. тог закона.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 355. став 1. ЗПП не може бити учињена у поступку пред другостепеним судом. Одредбом члана 355. став 4. ЗПП прописана је садржина образложења првостепене пресуде и њена сходна примена у другостепеном поступку није предвиђена чланом 385. став 1. тог закона. Због тога другостепени суд ту одредбу није могао погрешно применити, из ког разлога су неосновани наводи ревидента о њеној погрешној примени у другостепеном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су током маја 2018. године водиле преговоре о продаји хотела и ресторана у ... - објекта у власништву туженог, у којима његово предузеће обавља пословну делатност, као и опреме потребне за обављање угоститељске и хотелијерске делатности. Преговори су окончани договором да се продаја реализује по цени од 800.000 евра. Туженом је 22.05.2018. године исплаћен аванс у износу од 120.000 швајцарских франака, о чему је сачињена исправа на немачком и српском језику насловљена као „уговор продаје“, коју су потписали заступник тужиоца и тужени. Новчани износ исплаћен туженом истог дана је подигнут са рачуна тужиоца код банака у Након тога странке су још извесно време биле у контакту, али до реализације купопродаје није дошло.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом одредби чланова 210. и 214. Закона о облигационим односима обавезали туженог на исплату износа од 120.000 швајцарских франака са законском затезном каматом од подношења тужбе, у динарској противвредности у складу са чланом 395. истог закона.

Оценом изведених доказа судови су закључили да је тужилац активно легитимисан у овом спору и да је његов оснивач, ВВ, у преговорима са туженим иступао као заступник тужиоца а не као физичко лице, те да је туженом предат новчани износ од 120.000 швајцарских франака наведен у исправи од 22.05.2018. године коју је он потписао и који држи без правног основа јер посао који је договорио са тужиоцем није реализован.

У ревизији се понављају наводи које је тужени истицао током поступка и у суштини оспорава утврђено чињенично стање, односно оцена изведених доказа. Ревизија је ограничени правни лек, у том смислу да се у њему не могу износити разлози који указују на грешке у утврђивању чињеница. Изузетак од тога предвиђен је у члану 407. став 2. ЗПП и у вези је са чланом 403. став 2. тог закона, односно случајевима када је ревизија дозвољена по одредбама посебног закона и када је другостепени суд преиначио или укинуо првостепену пресуду и одлучио о захтевима странака. У конкретном случају није остварена ни једна од процесних ситуација из члана 403. став 2. ЗПП да би се ревизијски суд упустио у разматрање утврђеног чињеничног стања.

Ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права нису основани.

Одредбом члана 210. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да кад неки део имовине једног лица пређе на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а кад то није могуће - да накнади вредност постигнутих користи. Према ставу 2. ове одредбе обавеза враћања, односно накнаде вредности настаје и кад се нешто прими с`обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао. Наведене одредбе примењују се у овом спору са страним елементом - тужилац је привредно друштво регистровано у ..., на основу члана 27. став 1. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља („Службени лист СФРЈ“, број 43/82 и 72/82 и „Службени лист СРЈ“, број 46/99) у вези са чланом 21. тог закона, јер се претпостављени правни однос поводом ког је настало стицање односи на уговор о промету непокретности у ..., за који је искључиво меродавно право државе на чијој се територији налази непокретност.

У овом случају имовина тужиоца - новац са његових рачуна код банака, у износу од 120.000 швајцарских франака прешла је у имовину туженог, који је новац примио. Исплата је извршена на име дела договорене продајне цене непокретности у ..., за које између странака није накнадно закључен уговор о купопродаји. Због тога је тужени дужан да примљени новац врати јер га држи по основу који се није остварио. Примљени новац не може се сматрати капаром или одустаницом, у смислу члана 79. и 83. Закона о облигационим односима. Наведене одредбе могу се применити само у случају када је између уговарача закључен правно ваљани уговор, а између странака није закључен уговор о продаји непокретности у законом прописаној форми. Висина новчаног потраживања тужиоца је чињенично питање и оно је у овом спору разрешено тако што је оценом изведених доказа - извештаја банака од 22.05.2018. године о исплатама са рачуна тужиоца и исправе од истог датума, коју је тужени потписао као потврду о пријему новца, утврђено да је туженом исплаћен износ од 120.000 швајцарских франака. На овај износ тужени је дужан платити затезну камату од дана подношења тужбе, као савестан стицалац, у складу са чланом 214. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић